

Súd: Krajský súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 17CoP/13/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112242014  
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2014  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová  
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:4112242014.1

## Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti o nesvojprávnú B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., F. č. XXX/XX, zastúpenú Z. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., F. č. XXX/XX, ako opatrovníkom, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici, v konaní o návrhu navrhovateľa „SVETLO“ Zariadenie sociálnych služieb, IČO: 00351784, so sídlom v Olichove, na zmenu opatrovníka nesvojprávnej, o odvolaniach navrhovateľa a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 31P/128/2013-84 zo dňa 11.12.2013, takto

### rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Odvolanie navrhovateľa **o d m i e t a** ako podané neoprávnenou osobou.

### o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa na zmenu opatrovníka nesvojprávnej zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že samotné prebiehajúce trestné stíhanie opatrovníčky nesvojprávnej nie je dôvodom na zmenu opatrovníka, pretože nebola právoplatne odsúdená a je na ňu nutné hľadieť ako na nevinnú. Pokiaľ sa týka osobnej starostlivosti opatrovníčky o nesvojprávnú, okresný súd nenašiel žiadne také dôvody, pre ktoré by bolo nevyhnutné zmeniť jej opatrovníka; ako okresnému súdu vyplynulo z osobného šetrenia sociálnej komisie Obecného úradu Badín, z potvrdenia poslancov obecného zastupiteľstva a samotného starostu obce, opatrovníčka sa o nesvojprávnú riadne stará, táto sa v jej domácnosti cíti šťastná. Opatrovnička nesvojprávnej v minulosti objednala sociálnu službu u navrhovateľa, túto zrušila a prevzala osobnú starostlivosť o nesvojprávnú. Správa majetku nesvojprávnej zo strany opatrovníčky je pod kontrolou okresného súdu. Okresný súd na základe zistených skutočností dospel k záveru, že v súčasnosti nenastal dôvod na zmenu opatrovníka nesvojprávnej a preto návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podal prokurátor včas odvolanie zo dňa 20.12.2013 (č.l. 88-89 spisu), ktorým navrhol zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. V odvolaní poukázal v prvom rade na skutočnosť, že opatrovníčka nesvojprávnej osvedčením o vydržaní nadobudla do svojho vlastníctva nehnuteľnosti, ktoré zdedila nesvojprávná po svojom otcovi; v rámci tohto procesu predložila opatrovníčka aj čestné prehlásenie nesvojprávnej, ktorá už bola v tom čase súdnym rozhodnutím pozbavená spôsobilosti na právne úkony; podľa prokurátora z toho vyplýva, že nie sú dostatočne chránené záujmy nesvojprávnej zo strany jej opatrovníka. Predmetné čestné prehlásenie v tom čase už nesvojprávnej spochybňuje splnenie zákonných predpokladov vydržania v zmysle § 134 Občianskeho zákonníka. Opatrovnička v minulosti žiadala cestou súdu schválenie právneho úkonu a to udelenie súhlasu na výber finančných prostriedkov z vkladnej knižky nesvojprávnej, tento návrh bol okresným súdom zamietnutý. Prokurátor zdôraznil, že opatrovníčka nesvojprávnej je obvinená z trestného činu podvodu. Podľa prokurátora inštitút opatrovníka osoby, ktorá bola zbavená spôsobilosti na právne úkony v celom rozsahu, je v súčasnom Občianskom súdnom poriadku (ďalej len „O.s.p.“) koncipovaný hlavne ako opatrovník a správca majetku opatrovanca, ktorému okrem iných povinností

musí zabezpečiť primeranú starostlivosť. Je potrebné poukázať na to, že aj keď je tento inštitút primárne upravený v ustanoveniach § 176 O.s.p. až § 180 O.s.p., kde upravuje opatrovníctvo maloletého, na základe § 193 O.s.p. sa vzťahuje aj na opatrovníctvo osôb pozbavených spôsobilosti na právne úkony. V prípade opatrovníctva osôb pozbavených spôsobilosti na právne úkony je však charakter tohto inštitútu odlišný a zohľadňuje individuálne potreby osôb, ktoré sú pozbavené svojich práv hlavne pre chorobné zmeny, na základe ktorých nie sú schopné vnímať realitu a uskutočňovať právne úkony za seba a chápať ich zmysel alebo z dôvodu ich celkovej nemohúcnosti, z dôvodu úplnej nehybnosti a vegetatívneho stavu (bdelá kóma). Na základe uvedeného zákon priamo neukladá osobnú povinnosť opatrovníkovi starať sa o nesvojprávneho vzhľadom na to, že vo väčšine prípadov je potrebné zabezpečenie vysoko odbornej starostlivosti spolu s medikamentóznou liečbou. Opatrovník má povinnosť zabezpečiť túto starostlivosť pre nesvojprávneho a dohliadať na to, či jej výkon je adekvátny. Opatrovníková ťažisková povinnosť tkvie hlavne v starostlivosti o majetok nesvojprávneho a o zabezpečenie výkonu jeho práv tak, aby to bolo v jeho prospech. Má za úlohu, ak nie zveľaďovať jeho majetok, tak ho aspoň udržiavať v takej miere, v akej bol pred jeho ustanovením do funkcie opatrovníka. S poukazom na uvedené skutočnosti mal prokurátor za to, že už samotné vznesenie obvinenia proti opatrovníčke nesvojprávnej vnáša do výkonu jej funkcie pochybnosti, či ju vykonáva v prospech nesvojprávnej. Pri rešpektovaní zásady prezumpcie neviny je ale potrebné zdôrazniť, že vznesenie obvinenia je možné len vtedy, keď skutočnosti zistené v priebehu vyšetrovania dávajú viac ako všeobecný záver, že spáchania trestného činu, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, sa dopustila osoba, ktorej sa obvinenie vznáša. Určité pochybnosti o spôsobilosti opatrovníčky zotrvať vo funkcii tiež vyplývajú v spomínanej zápisnici o vydržaní nehnuteľnosti. Prokurátor mal za to, že uvedené pochybnosti o osobe opatrovníčky mali byť premietnuté do konania s väčšou váhou ako to bolo v konaní pred okresným súdom. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu.

Proti rozsudku okresného súdu podal včas odvolanie aj navrhovateľ (č.l. 95-96 spisu), ktorým navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Podanie odvolania odôvodnil navrhovateľ ustanovením § 205 ods. 1, ods. 2 písm. f) O.s.p. Napadnutý rozsudok okresného súdu považoval za nesprávny a vydaný na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. V celom rozsahu sa pripojil k dôvodom odvolania, ktoré podal vo veci prokurátor. Poukázal na to, že nesvojprávna bola u neho umiestnená od 16.08.2004 do 28.02.2013. Spočiatku sa ťažšie adaptovala, ale potom si zvykla, vytvorila si priateľské vzťahy a aktívne sa zúčastňovala podujatí organizovaných zariadením. Opatrovníčka neprejavovala významnejší záujem o nesvojprávnu. Skutočný záujem začala prejavovať až po tom, ako sa dozvedela o podaní návrhu na zmenu opatrovníka. Toto bol zrejme aj skutočný dôvod na zrušenie zmluvy o poskytovaní sociálnych služieb, pretože nesvojprávna bola podľa vlastného vyjadrenia spokojná. Skutočnosti, ktoré boli zistené orgánmi činnými v trestnom konaní a na základe ktorých bolo začaté trestné konanie a vznesené obvinenie opatrovníčke, sú dostatočným dôvodom pre zmenu opatrovníka, pretože spôsobujú stret záujmov medzi opatrovníčkou a nesvojprávnu, ale tiež preukazujú, že opatrovníčka nevykonávala svoje povinnosti s náležitou starostlivosťou a v záujme ochrany majetku nesvojprávnej.

K odvolaniu prokurátora sa opatrovníčka nesvojprávnej vyjadrila písomným podaním zo dňa 14.01.2014 (č.l. 98 spisu), v ktorom uviedla, že z celého obsahu odvolania nie je preukázateľný záujem prokurátora o nesvojprávnu a podmienky jej života. Prokurátor neberie do úvahy momentálny zlepšený zdravotný stav nesvojprávnej a vytvorenie neporovnateľne lepších životných podmienok. Poukázala na všeobecne známe podmienky chovancov v ústavoch sociálnej starostlivosti, kde sa o umiestnenie uchádza niekoľkonásobne viac záujemcov, než je miest (lôžok) a starostlivosť je len nevyhnutná. Dala sľub, že sa o nesvojprávnu postará. Musela však chodiť do práce a len po jej nástupe do dôchodku sa môže celodenne o nesvojprávnu starať. Táto má svoju zariadenú izbu v zrekonštruovanom dome v prostredí, ktoré pozná. U navrhovateľa bývala v päťposteľovej izbe so spolubývajúcimi s rôznym mentálnym postihnutím. Vyjadrila nepochopenie ohľadne toho, koho prokurátor vlastne chráni. Nevie o čo ide navrhovateľovi, ktorého poslaním je úplne iná činnosť, ako chodiť na pojednávania a hradíť cestovné náklady. Vyjadrila počudovanie nad tým, ako sa navrhovateľ dostal k listinným dokladom a aké je pozadie boja o umiestnenie nesvojprávnej v ústave. Na základe uvedeného navrhla napadnutý rozsudok v záujme nesvojprávnej potvrdiť.

K doručenému odvolaniu navrhovateľa (č.l. 97 spisu) sa opatrovníčka nesvojprávnej nevyjadrila.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b) O.s.p., odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Odvolací súd podané odvolanie navrhovateľa proti napadnutému rozsudku okresného súdu vyhodnotil ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. Zo spisu vyplýva, že po vyhlásení rozsudku do zápisnice o pojednávaní zo dňa 11.12.2013, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku, sa navrhovateľ vzdal práva podať odvolanie proti vyhlásenému rozsudku, ktorú skutočnosť potvrdil na osobitnom úradnom zázname (č.l. 83 spisu). V zmysle § 207 ods. 1 O.s.p. vzdať sa odvolania možno len voči súdu a to až po vyhlásení rozhodnutia. Vyhlásenie o vzdaní sa práva odvolania už nemožno odvolať (Zborník IV, strana 1096). Odmietnutím odvolania po tom, čo sa účastník konania práva podať odvolanie účinne vzdal, nedochádza k odňatiu možnosti účastníka konania konať pred súdom (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/61/1999 zo dňa 01.11.1999). Nakoľko navrhovateľ sa po vyhlásení napadnutého rozsudku vzdal práva podať odvolanie, nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania (zanikla jeho subjektívna legitímácia na podanie odvolania) a preto podané odvolanie navrhovateľa proti napadnutému rozsudku odvolací súd odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu určenom § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a v zmysle § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že dňa 04.12.2012 doručil navrhovateľ Okresnému súdu Nitra písomné podanie zo dňa 03.12.2012 označené ako žiadosť o zmenu opatrovníka, ktorým navrhol zmenu opatrovníka nesvojprávnej a svoje ustanovenie za jej opatrovníka. Dňa 17.12.2012 doručil prokurátor Okresnej prokuratúry v Nitre vstup do konania podľa § 35 ods. 2 písm. e) O.s.p. Uznesením č.k. 13P/399/2012-24 zo dňa 03.01.2013 začal Okresný súd Nitra konanie o zmene opatrovníka nesvojprávnej; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2013. Uznesením č.k. 13P/399/2012-57 zo dňa 12.03.2013 preniesol Okresný súd Nitra svoju miestnu príslušnosť na Okresný súd Banská Bystrica; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.04.2013. Okresný súd prejednal vec na pojednávaní dňa 27.05.2013 (č.l. 69-71 spisu), na ktorom vypočul navrhovateľa, opatrovníčku nesvojprávnej a prokurátora; následne na pojednávaní dňa 11.12.2013 vyhlásil napadnutý rozsudok. V priebehu odvolacieho konania odvolací súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 3T/13/2014 zo dňa 13.03.2014 mala byť opatrovníčka nesvojprávnej uznaná za vinnú z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť v podstate na tom skutkovom základe, že ako opatrovníčka nesvojprávnej si na základe osvedčenia o vydržaní nechala osvedčiť nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním k nehnuteľnostiam nesvojprávnej; za tento trestný čin bola opatrovníčka nesvojprávnej odsúdená na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, výkon trestu jej bol podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 12 mesiacov; poškodená nesvojprávna bola odkázaná so svojím nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. V uvedenom trestnom konaní zastupoval nesvojprávnu navrhovateľ ako ustanovený opatrovník.

Na základe podaného odvolania prokurátora dospel odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku okresného súdu a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 3 O.s.p.) k záveru, že sú tu dôvody na zrušenie rozsudku.

Odvolací súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v prejednávanej veci okresný súd nesprávne vo veci samej rozhodoval formou rozsudku, pretože správne malo byť vo veci samej rozhodnuté formou uznesenia. Podľa § 152 ods. 1 O.s.p., rozsudkom rozhoduje súd o veci samej; zákon ustanovuje, kedy súd rozhoduje vo veci samej uznesením. V opatrovníckom konaní o zmenu opatrovníka nesvojprávneho rozhoduje súd vo veci samej v zmysle § 193 O.s.p. v spojení s § 176 ods. 2 O.s.p. uznesením. Na uvedenom závere podľa názoru odvolacieho súdu nič nemení ani ustanovenie § 189a ods. 1 O.s.p., pretože sa vzťahuje len na okamih určenia opatrovníka v rozsudku o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony; aj keď je určenie opatrovníka obsiahnuté v rozsudku nestráca charakter uznesenia (§ 192 ods. 2 O.s.p.); preto o každej zmene v osobe opatrovníka nesvojprávneho rozhoduje súd vo veci samej uznesením (pozri aj R 77/1968). Navyše z hľadiska prejednávanej veci nie je bez významu, že súčasná opatrovníčka nesvojprávnej bola do funkcie ustanovená uznesením, konkrétne uznesením č.k. 31P/297/2003-38 zo dňa 19.12.2003, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.01.2004, preto nie je zrejme z akého dôvodu rozhodoval okresný súd v prejednávanej veci vo veci samej rozsudkom.

Okresný súd pochybil aj v tom, že pokiaľ dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru o nesplnení podmienok na zmenu opatrovníka nesvojprávnej, návrh „zamietol“. Konanie v prejednávanej veci začalo uznesením o začatí konania na základe podnetu navrhovateľa, preto nemožno hovoriť o podanom návrhu na začatie konania, ktorý by bolo možné zamietnuť. V prípade, že okresný súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na zmenu opatrovníka nesvojprávnej, mal správne konanie uznesením zastaviť (t.j. konanie skončiť nemeritórnou formou; pozri Zborník I, strana 151) alebo uznesením vysloviť, že na zmenu opatrovníka nesvojprávnej nie je zákonný dôvod (t.j. konanie skončiť meritórnou formou); v žiadnom prípade však neprichádza do úvahy okresným súdom zvolený spôsob zamietnutia „návrhu“, ktorý v skutočnosti podaný vôbec nebol.

Ďalšieho procesného pochybenia sa okresný súd dopustil v rámci dokazovania. O priebehu konania na okresnom súde (vrátane dokazovania) môže odvolací súd usudzovať len z obsahu spisu, osobitne zo zápisníc o pojednávaní (§ 40 ods. 1 O.s.p. a § 122 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednania. Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 125 O.s.p.). Dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie (129 ods. 1 O.s.p.). Zo spisu okresného súdu vyplýva, že na prejednanie veci samej boli nariadené dve pojednania na deň 27.05.2013 a na deň 11.12.2013. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 27.05.2013 (č.l. 69-71 spisu) vyplýva, že sa na ňom navrhovateľ, opatrovníčka nesvojprávnej a prokurátor osobne zúčastnili, okrem prednesov navrhovateľa a prokurátora vykonával okresný súd dokazovanie výsluchom opatrovníčky nesvojprávnej ako účastníka konania (§ 131 ods. 1 O.s.p.); zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 11.12.2013 (č.l. 81-82 spisu) vyplýva, že po prednesoch navrhovateľky, opatrovníčky nesvojprávnej a prokurátora, vyhlásil okresný súd dokazovanie za skončené a následne vyhlásil napadnutý rozsudok. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu vyplýva, že okresný súd založil svoje skutkové zistenia aj na listinných dôkazoch, ktoré sa nachádzajú v spise (napr. výpoveď zmluvy o poskytovaní sociálnej služby nesvojprávnej u navrhovateľa, správa Obce Badín alebo sťažnosť opatrovníčky proti uzneseniu o vznesení obvinenia), ale aj na listinných dôkazoch, ktoré sa v spise nenachádzajú (napr. zápis z prešetrovania sociálnych pomerov nesvojprávnej), pretože sa podľa zistenia odvolacieho súdu nachádzajú v pripojenom spise okresného súdu sp. zn. 31P/87/2013. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vykonávanie dôkazov na pojednávaní je vyjadrením zásady priamosti občianskeho súdneho konania a výnimky sú možné len v prípadoch, keď sú splnené podmienky pre vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednania (o takýto prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Keďže okresný súd nerešpektoval spôsob, ktorý zákon predpisuje pre vykonávanie listinných dôkazov (§ 122 ods. 1 O.s.p. a § 129 ods. 1 O.s.p.), zaťažil svoje konanie tzv. inou procesnou vadou. Ak totiž skutkové zistenia okresného súdu neboli podložené procesne správnym dokazovaním (dokazovaním vykonaným spôsobom, ktorý určuje zákon), nemal a ani nemohol mať pre svoje právne závery žiadne podklady. Spôsob vykonania dôkazu musí jednoznačne vyplývať zo zápisnice o pojednávaní; buď v nej musí byť uvedené, že bola prečítaná určitá presne označená listina (alebo jej presne označená časť) alebo musí zo zápisnice vyplývať, že predseda senátu (samosudca) oznámil obsah tejto listiny. Všeobecne platí, že skutkové zistenia súdu, ktoré majú základ v nesprávne vykonanom dôkaze, nepoživávajú v odvolacom konaní ochranu. V dôsledku vyššie uvedeného procesného pochybenia okresného súdu došlo v konaní k tzv. inej procesnej vade konania, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

V dôsledku nevykonania dokazovania listinnými dôkazmi v súlade so zákonom zaťažil okresný súd svoje konanie ďalšou procesnou vadou, ktorá mala za následok odňatie možnosti účastníkov konania konať pred súdom. Účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.). Právo účastníkov konania vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu sa v konaní realizuje tak, že sudca spravidla bezprostredne po vykonaní každého dôkazu umožní účastníkovi, aby sa k nemu vyjadril a aby uviedol všetko, čo pri hodnotení vykonaného dôkazu považuje za významné. Procesnú možnosť účastníka konania vyjadriť sa k vykonanému dôkazu (napríklad z hľadiska vierohodnosti svedka a jeho vzťahu k prejednávanej veci, pravosti a správnosti obsahu listiny, osoby a odbornej spôsobilosti znalca, vecnej správnosti postupu súdu pri vykonávaní ohliadky a podobne) musí súd vytvoriť účastníkovi už v rámci dokazovania. Osobitne zákon ukladá súdu umožniť účastníkom konania vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu pred vyhlásením rozhodnutia vo veci samej

(§ 118 ods. 4 prvá veta O.s.p.). Vyjadrenie účastníka konania k vykonanému dôkazu je potom jedným z podkladov, ktoré súd pri ich hodnotení berie do úvahy; preto takéto vyjadrenie zo strany jednotlivých účastníkov konania môže byť významným faktorom ovplyvňujúcim intenzitu dôkaznej sily pripisovanej konkrétnemu hodnotenému dôkazu súdom. Z obsahu zápisníc o pojednávaní pred okresným súdom nevyplýva, že okresný súd na pojednávaniach vytvoril účastníkom konania procesnú možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom v zmysle ustanovenia § 123 O.s.p. alebo § 118 ods. 4 prvá veta O.s.p. a realizovať z týchto ustanovení vyplývajúce procesné oprávnenia účastníka konania (v tejto súvislosti odvolací osobitne zdôrazňuje, že z hľadiska porušenia citovaných ustanovení postupom okresného súdu nie je rozhodujúce či ide o tzv. sporové konanie alebo tzv. nesporové konanie). Týmto postupom okresného súdu, ktorý bol spôsobený nevykonaním dokazovania listinnými dôkazmi v súlade so zákonom, došlo podľa názoru odvolacieho súdu k odňatiu možnosti účastníkov konať pred súdom a súčasne vzhľadom na charakter tejto vady rozhodnutie okresného súdu nemožno považovať za správne. Táto vada konania zakladá ďalší zákonný dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku okresného súdu (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Pokiaľ ide o vyhodnotenie dôvodnosti podaného odvolania zo strany prokurátora okresnej prokuratúry, v priebehu odvolacieho konania vyšlo najavo, že opatrovníčka nesvojprávnej bola odsúdená za úmyselný trestný čin podvodu, ktorého sa mala dopustiť na úkor majetku nesvojprávnej, preto túto skutočnosť je potrebné v ďalšom konaní vyhodnotiť a opätovne vo veci rozhodnúť. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom prokurátora, že na riadne vykonávanie zastupovania nesvojprávnej osoby nepostačuje len vyhovujúca starostlivosť po stránke fyziologickej, ale je potrebné prihliadať aj na správu majetku nesvojprávnej zo strany opatrovníka. Okresný súd bude musieť v ďalšom konaní vyhodnotiť, či osoba súčasnej opatrovníčky nesvojprávnej je naďalej vzhľadom na charakter odsúdenia vhodnou osobou na zastupovanie nesvojprávnej, ďalej prípadne vyhodnotiť, či osoba navrhovateľa je vhodná na ustanovenie za opatrovníka nesvojprávnej vzhľadom na jej súčasné bydlisko alebo či je tu iná osoba (napr. obec), ktorá by bola vhodnou osobou na zastupovanie nesvojprávnej. Je zrejmé, že pokiaľ by bola súčasná opatrovníčka nesvojprávnej ponechaná vo funkcii opatrovníka aj vo vzťahu k majetku nesvojprávnej, nie je dôvodné sa domnievať, že by táto uplatnila nárok na náhradu škody v samostatnom občianskom súdnom konaní podľa trestného rozsudku o svojom odsúdení; len súd v sporovom konaní je však oprávnený preveriť, či opatrovníčka nesvojprávnej splnila zákonné podmienky vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku, ktorý bol predtým vedený vo vlastníctve nesvojprávnej alebo nie. Pri rozhodovaní o tom koho má súd ustanoviť za opatrovníka osoby pozbavenej spôsobilosti na právne úkony je potrebné dať prednosť príbuzným tejto osoby, prípadne iným osobám, ktoré spĺňajú podmienky na ustanovenie za opatrovníka; nie je vylúčené, aby opatrovníkom nesvojprávneho bol prípadne aj advokát (tieto osoby možno za opatrovníka ustanoviť len s ich súhlasom); ak tu nebude príbuzný nesvojprávneho, resp. iná vhodná osoba, môže byť osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony za opatrovníka ustanovená obec, prípadne jej zariadenie s právnou subjektivitou ako tzv. verejný opatrovník (súhlas s ustanovením za opatrovníka sa v tomto prípade nevyžaduje). V každom z uvedených prípadov platí, že za opatrovníka nesvojprávneho nemôže byť ustanovená osoba, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami opatrovanca. Okresný súd v ďalšom konaní procesne správnym a zákonným spôsobom zopakuje a doplní dokazovanie za účelom zaistenia pokiaľ možno najlepšieho záujmu nesvojprávnej z hľadiska prejednávanej veci.

Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.